

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β073

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: 90΄ ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α´**(20 μονάδες)**

A1. Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α** και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα της **στήλης Β** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Πλάτωνας	α. «Η πραγματικότητα ως ένα σύνολο ατομικών οντοτήτων με νόηση»
2. Λάιμπνιτς	β. «Σκέφτομαι άρα υπάρχω»
3. Καντ	γ. «Αϋλοκρατία»
4. Ντεκάρτ	δ. «Ο μύθος του σπηλαίου»
5. Μπέρκλεϋ	ε. «Συνθετική προσέγγιση»

(5 X 2 = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**».

α. Οι σκεπτικιστές υποστηρίζουν ότι διαθέτουμε ασφαλή κριτήρια για να αποφασίσουμε αν και πότε γνωρίζουμε κάτι στ' αλήθεια.

β. Σύμφωνα με τους ορθολογιστές φιλόσοφους, η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως ή και αποκλειστικά από τις αισθήσεις.

γ. Ο Μπέρκλεϋ προχώρησε αποφασιστικά στην ταύτιση των ιδεών του ανθρώπινου νου με την πραγματικότητα.

δ. Ο Κουν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι την ιστορία της επιστήμης χαρακτηρίζει μία εναλλαγή επιστημονικών προτύπων, των παραδειγμάτων.

ε. Τυποποίηση καλείται η μετάφραση από τη φυσική γλώσσα στη συμβολική γλώσσα.

(5 X 2 = 10 μονάδες)**ΜΕΡΟΣ Β´****(40 μονάδες)**

Να δώσετε σύντομες απαντήσεις (έκταση: 70-110 λέξεις)

B1. Ο Πλάτωνας εκλαμβάνει τη γνώση ως ανάμνηση. Εξηγήστε.

B2. Ποιες είναι οι βασικές θέσεις του Ντεκάρτ για την πηγή και τη δυνατότητα θεμελίωσης της γνώσης; Εξηγήστε.

B3. Τι επιχειρεί να δείξει ο σκεπτικός φιλόσοφος μέσα από τα επιχειρήματά του; Εξηγήστε.

B4. Τι υποστηρίζει η «θεωρία της διάψευσης» του Καρλ Πόππερ και σε τι μας είναι χρήσιμη;

(4 X 10 = 40 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(40 μονάδες)

Να δώσετε διευρυμένες απαντήσεις (έκταση: 250-300 λέξεις)

Γ1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Σύμφωνα με τον Λοκ, η ψυχή, κατά τη γέννησή της, είναι ένα άγραφο χαρτί (tabula rasa) όπου η εμπειρία για πρώτη φορά θα εγγράψει κάθε επιμέρους γνώση. Όλες, επομένως, οι ιδέες μας προέρχονται από την εμπειρία, η οποία είναι εξωτερική και εσωτερική: εξωτερική είναι αυτή που έχουμε μέσα από τα αισθητήρια όργανά μας [...] και εσωτερική είναι η εμπειρία της εσωτερικής αίσθησης».

N. Αυγελής, *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Κώδικας, 2001, σ. 280.

Ερώτημα: (α) Ποια είναι η θέση του Λοκ για την πηγή και τη δυνατότητα θεμελίωσης της γνώσης; Εξηγήστε.

(β) Σε ποιο σημείο διαφωνεί ο Τζορτζ Μπέρκλεϋ με τον Λοκ. Εξηγήστε.

(γ) Ποια από τις δύο θέσεις υιοθετείτε και γιατί;

Γ2. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«[Σύμφωνα με τον Καντ] καθίσταται αδύνατο να γνωρίζουμε το 'πράγμα καθ' εαυτό', την πέραν των φαινομένων αυθύπαρκτη πραγματικότητα: Η γνώση περιορίζεται στην περιοχή της αισθητηριακής αντίληψης και έξω από την εμπειρία 'οι κατηγορίες είναι άδειες'. Από αυτό προκύπτει, πώς για τα μεγάλα προβλήματα του Είναι και της ανθρώπινης ζωής η γνώση μπορεί να προσφέρει λύσεις: η μεταφυσική είναι αδύνατη [...] Έτσι, η πραγματικότητα χωρίζεται σε δύο ζώνες, στην εμπειρική, τον φαινόμενο κόσμο, που υπόκειται συνεχώς στους νόμους της μηχανικής, και στον κόσμο των πραγμάτων καθ' εαυτά, στα νοούμενα, που είναι αδύνατο να γνωσθούν ελλόγως».

Ιωσήφ Μποχένσκι, *Ιστορία της Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας*, (μτφρ.: Χ. Μαλεβίτσης), Αθήνα, εκδόσεις Δωδώνη 1985, σ. 38-39.

Ερώτημα: (α) Ποια είναι η βασική θέση του Καντ που διατυπώνεται στο παραπάνω παράθεμα; Εξηγήστε, κάνοντας αναφορά στις ακόλουθες έννοιες: (i) εποπτείες και (ii) κατηγορίες. (β) Γιατί θεωρείται σημαντική η συμβολή του Καντ στην αντιμετώπιση γνωσιολογικών προβλημάτων; Εξηγήστε.

(2 X 20 = 40 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ